

Detectie mastitis aan de hand van attentielijsten niet altijd eenvoudig

Attentie voor mastitis

Hoe kunnen melkveehouders koeien met mastitis op een succesvolle manier automatisch opsporen? Die vraag stond centraal op een studiedag aan het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek. Op een goede manier wegwijs raken in de massa aan diergegevens luidt de opdracht.

tekst **Annelies Debergh**

Voor de detectie van mastitis zijn regelmatig verkregen koecelgetalgegevens een must. 'Maar melkveehouders moeten nog hun weg blijven vinden doorheen de massa aan gegevens.' Dierenarts Sofie Piepers was een van de gastsprekers op de bijeenkomst over mastitis en sensoren aan het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek in Merelbeke.

Niet dagelijks

Piepers pleitte onder meer voor eenvoud. De interpretatie van de ellenlange lijsten met gegevens moet volgens haar haalbaar blijven voor de melkveehouder in kwestie. Ze wees met name op de detectie van subklinische mastitis. 'Gegevens over het celgetal hoeft een veehouder niet dagelijks te krijgen, maar wel op regelmatige basis.' Bij subklinische mastitis bestaat de kans dat bepaalde dieren de infectie uit zichzelf overwinnen. 'Bij dagelijkse registratie kunnen cijfers vaak erg schommelen. Zolang de gegevensverzameling regelmatig gebeurt, bijvoorbeeld om de vier of vijf weken, kan afhankelijk van de evolutie van het celgetal worden beslist of de veehouder al dan niet moet ingrijpen. Koeien en zeker vaarzen kunnen uit zichzelf genezen. Het is zeker geen zwart-witverhaal.' Aan de hand van enkele uitgebreide praktijkvoorbeelden

Sofie Piepers:
'Vaarzen kunnen uit zichzelf herstellen van subklinische mastitis'

gaf Piepers tips mee rondom het te volgen behandeltraject. Dat hangt onder meer af van de leeftijd van de koe, het lactatiestadium en de voorgeschiedenis in uiergezondheid. Ook het aantal geïnfecteerde kwartieren en de kwartierpositie zijn meebepalend. 'Een achterkwartier geneest bijvoorbeeld moeilijker dan een voorkwartier. Bij oudere koeien en bij meerdere geïnfecteerde uierkwartieren liggen de kansen op genezing aanzienlijk lager.'

Piepers sprak ook over het belang van bacteriologisch onderzoek en een aangepast en voldoende lang behandelingschema. 'Lang behandelen

Henk Hogeveen:
'De melkveehouder vindt alleen het topje van de ijsberg'

is noodzakelijk om subklinische mastitis te genezen.' Behandelen in de droogstand geeft de beste kansen op genezing. 'Bij behandeling in de droogstand kan gemakkelijk tot tachtig procent van de koeien herstellen.'

Veel valse attenties

Henk Hogeveen, universitair hoofddocent aan Wageningen Universiteit, had het over de moeilijkheid voor veehouders om zich een weg te banen door de massa diergegevens. 'Mastitis is niet te vergelijken met tochtdetectie. Een koe is wel of niet tochtig. Met mastitis ligt dat anders. Je hebt klinische en

subklinische mastitis, er is sprake van een breed veld.'

Door de veelheid aan valse attenties is het detecteren van mastitiskoelen als het zoeken naar een speld in een hooiberg, stelde Hogeveen. 'In de praktijk blijkt dat slechts 3,5 procent van de attenties wordt gecontroleerd door de veehouder. Slechts in een beperkt aantal gevallen is dan ook sprake van klinische mastitis. De veehouder vindt dus alleen het topje van de ijsberg.'

Er is in elk geval nog ruimte voor verbetering van de resultaten van automatische detectie. 'Bedrijven met een automatisch melksysteem hebben minder klinische gevallen van mastitis en dus minder behandelingen, maar het gemiddelde celgetal ligt hoger. De uiergezondheid is dus niet per definitie beter.'

Dierenarts Karlien Supré van MCC Vlaanderen verduidelijkte daarop de grenzen voor het tankcelgetal. 'Zodra het tankcelgetal boven de 250.000 cellen per ml gaat, is het nodig om in te grijpen. In de praktijk zien we echter dat de indruk van de veehouder over het tankcelgetal verschilt.' Supré omschreef de basisprincipes voor het handhaven van een goede uiergezondheid. 'Voorstralen betekent controleren op afwijkende melk en zorgt ervoor dat de kiemen worden weggemolken.' Maar er is meer. 'Voorstralen betekent niet per definitie langer melken. Het stimuleert het laten schieten van de melk en helpt de koe voorbereiden om melk te geven.' Dat volgens Henk Hogeveen de helft van de melkveehouders de melk niet controleert in de praktijk, staat daarmee in schril contrast. |